

Ruxandra ANTON

lași

Pădurea de esență rusească

Regizorul rus Andrei Dmitrievici Andreev este și profesor la Academia de Teatru și Film din Sankt Petersburg. A montat spectacole în Finlanda și Rusia – la Moscova, Novosibirsk, Omsk, Petrozavodsk, Sankt Petersburg – în Lituania (Riga) – în Uzbekistan (Tașkent) și a făcut turnee în Franța, Belgia, Bulgaria, Olanda, Germania și Elveția. Teatrul Național din Iași, datorită regizorului Andrei Dmitrievici Andreev, a avut privilegiul ca textul marelui dramaturg rus, *Pădurea*, tipărit în 1871, să fie regizat într-o manieră a viziunii teatrale pur rusească. A rezultat o reprezentare realistă, clară, pitorească, într-o bună comuniune cu textul și care nu urmărește ineditul spectaculos, ci relevarea cu precizie a conflictului generat de trei mari coordonate ale vieții: dragostea, arta și banul. Ceea ce este de apreciat în mod special în construcția regizorală e importanța care se dă profilului psihologic al personajelor, lucrul pe dozajul emoțiilor astfel încât ele să facă imprevizibilă rezolvarea poveștii. Un alt element care dă savoare situațiilor comice este o bună și subtilă mânăuire a procedeelelor *Commediei dell'Arte*. Pentru un spectacol atât de lung, de peste trei ore, se impunea, totuși, o tușare mai pronunțată a momentelor-cheie și a tensiunilor dintre personaje sau eliminarea unor momente plate, descriptive. Pe tot parcursul spectacolului, pădurea capătă noi și noi valențe. Raisa Pavlovna Gurmâjskaia, cea care vinde părți din pădure pentru a-și satisface plăcerile amoroase și mofturile de cochetă decăzută, este exponentul omului care folosește avantajul banului pentru a se minți. Ea cumpără tinerețea și dragostea, dar ce primește ea? Sărăcirea umană. Cei doi slujitori ai Thaliei, Sciastlivțev și Nesciastlivțev, atât de diferiți tipologic, sunt uniți prin autentică iubire pentru artă și atitudine de dezgust față de ipocrizia și fățărnicia celor bogați. Aksiușa, nepoata Raisei, deși o blamează pe aceasta pentru preocupările ei indecente, pentru fățărnicia și zgârcenia ei, nu-și depășește și nici nu-și înțelege propria-i dezumanizare. Banii sunt măsura a tot, ei dirijează sentimentele și comportamentul oamenilor. Nesciastlivțev, impresionat de suferința Aksiușei, îi dă acesteia banii, spulberându-și visul proiectului de teatru, ingenunchind arta în fața iubirii. Regizoral s-a recurs la naturalețea și simplitatea jocului, la scene de grup care să contureze cu fidelitate acea epocă a trecerii de la țarism la capitalism și la un umor sănătos, decurs din situațiile în care sunt puse personajele, fără stridente nejustificate. Scenografic, intră în viziunea regizorală construcția din lemn nelăcuit a scenei și a mobilierului, gramofonul și samovarul, dar și cortinele-fluturi din pânză roșie, bleumarin și alb, folosite la trecerea de la o scenă la alta, pentru a marca un punct culminant sau pentru a tensiona un moment. Total nepotrivite sunt figurinele, traforate din lemn de brad și mult prea mici, a căror prezență inestetică dau o notă de facil spectacolului și chiar eludează importanța pădurii și rolul ei ideatic în context. Costumele de epocă (în culori calde, într-o combinație rafinată de pasteluri, predominând cele bej, verzui și maro) și coloana sonoră (mixaj reușit de muzică tradițională rusească, simfonică, dar și sunete ale naturii) creează ambianța potrivită intențiilor regizorale. Spectacolul nu respiră în actualitate prin tenta teatrală, el intră în conotațiile acelor vremuri, dar temele propuse sunt vizibil

Călin CHIRILĂ și Doina DELEANU.

actuale și astăzi, cu atât mai mult cu cât, prin forța lucrurilor, trecerea la capitalism se repetă, chiar mult mai violent. Ceea ce părea să fie o ușoară deschidere în viața unei moșierese, a slugilor ei și a altor convivi dintr-un ținut rural, aproape cu discreție făcută, la adăpostul unui simplu conflict metaforizat în înstrăinarea unei păduri, capătă dramatism și accente nebănuite odată cu intrarea în scenă a celor doi actori de provincie și sunt amplificate prin monologul lui Nesciastlivțev, pe fundalul cortinei-fluture roșii care pare să umple scena, moment ce dă poate cel mai frumos contrapunct al spectacolului. Ca și atunci, și acum arta rămâne un act al sacrificiului făcut de artiști. Călin Chirilă în rolul lui Nesciastlivțev – un actor ambulant cu vise pentru roluri mari și predispoziție către filosofare – dă o alură specială spectacolului, cu pasaje interpretate magistral, cu vitalitate la turație maximă și candoare incredibilă atunci când e nevoie. Împreună cu Doru Aftanasiu creează un tandem de actori, bine și armonios definit, care dă culoare și vibrație spectacolului. De asemenea și Doru Aftanasiu, interpretându-l pe Sciastlivțev – comediantul cabotin fără vise mărețe, dar de o căldură umană care-i estompează viciile – aduce un comic de bună calitate care înviorează și pune în contrast ridicolul personajelor ipocrite, cu un comportament apretat de false principii. Doina Deleanu, în rolul Raisei, este o femeie rafinată, plină de farmec, dar și de ipocrizie, vicleană, cu zâmbet otrăvitor, dar și dulce duritate, cu emoție și trăiri nuanțate, dar și accente teatrale care-i scad valoarea jocului – poate că ar fi trebuit să-și folosească și o doză mai mică de farmec, pentru că există riscul de a fi privită ca întruchipând un personaj laudabil. O altă actriță care se evidențiază, deși într-un rol de mai mică întindere, este Pușa Darie, ce susține cu naturalețe și mult umor personajul Ulitei. Irina Răduțu Codreanu construiește o bună partitură jucând-o pe

Aksiușa, cu naivități și candori, cu furii trecătoare și pasiune netrucată. Cosmin Maxim în rolul lui Bulanov – amantul Raisei, mai tânăr decât ea cu zece ani – are o bună prestație în schimbarea registrului comportamental coordonat de metamorfoza condiției lui sociale, cu unele deficiențe în rostirea replicilor și ușoare alunecări în artificial. Nu sunt de neglijat contribuția actoricească a lui Daniel Busuioc și cea a lui Florin Mircea. De neînțeles rămâne schița de personaj neconvingător, aproape desuet a lui Dumitru Năstrușnicu, în rolul lui Piotr – spun asta pentru că ambianța relațională a partenerilor de joc ar fi trebuit să-l susțină. În general, toată trupa de la Iași susține o viziune regizorală unitară și coerentă, fără puțința de a-i da și strălucire, însă. Pleci totuși de la acest spectacol cu bucuria întâlnirii unui actor special, Călin Chirilă, dedicat trup și suflet personajului său, pleci cu lumea viselor lui împlinite după întâlnirea adevărată, intermediată de regizorul Andrei Andreev, cu „spiritul” unui personaj.

Teatrul Național „Vasile Alecsandri” Iași – Pădurea de A.N. Ostrovski. Regia: Andrei Andreev. Scenografia: Axenti Marfa. Cu: Doina Deleanu (Raisa Pavlovna Gurmâjskaia), Irina Răduțu Codreanu (Aksiușa), Liviu Manoliu (Evgheni Apollonovici Milonov), Daniel Busuioc (Bodaev), Constantin Avădanei (Ivan Petrovici Vosmibratov), Dumitru Năstrușnicu (Piotr), Cosmin Maxim (Aleksei Sergheevici Bulanov), Călin Chirilă (Ghenadi Nesciastlivțev), Doru Aftanasiu (Arcadie Sciastlivțev), Florin Mircea (Carp), Pușa Darie (Ulita), Gelu Zaharia (un boier vecin), Silvia Popa (soția boierului vecin), Irina Scutariu (prietena Raisei Pavlovna), Bogdan Matei (un vecin), Nicoleta Ciobanu (o vecină), Ionuț Dumitru (regizorul teatrului din localitate), Brândușa Acioabănești (o nobilă), Ana Maria Cazacu, Ioana Lefter, Andreea Boboc, Cristina Botnărescu, Vili Volf, Marius Smântână, Panaite Cosmin, Corneliu Laba – studenți ai Academiei de Arte „George Enescu” (slugile). Data premierei: 5 martie 2006.

Oltița CÎNTEC

Cântec de luptă urbană

Cântec de luptă urbană, așa și-a subintitulat Benoît Vitse, într-o lămurire, cea mai recentă montare pe scena Ateneului ieșean din cartierul Tătărași. Așezământul a devenit, involuntar, cea mai mediatizată instituție din ultimele luni, prin scandalul artificial stârnit în jurul *Evangheliștilor* Alinei Mungiu-Pippidi. Alarmiștii se pot liniști: un comunicat de presă anunța, pe 22 martie, ultima reprezentare a controversatei montări. Din fericire, decizia nu are nimic de-a face cu cenzura, ci a fost determinată de lipsa de public. Un argument în plus că fără tam-tamul fundamentalistilor s-ar fi ajuns mult mai rapid în această situație, pentru că toate producțiile Ateneului rămân în repertoriu atâta vreme cât publicul vine să le vadă. Apoi, epuizate, fac lor altora.

La finele lui februarie, luminile rampei s-au aprins aici pentru un spectacol cu un titlu incitant, inspirat din lirica lui Benjamin Fundoianu: ***Axa pământului trece prin șoldurile tale – cântec de luptă urbană***. Evenimentul a fost popularizat în oraș printr-un afiș foarte reușit, o fotografie sugestivă, cum destul de rar mai vezi pe străzile „dulcelui târg” (s-ar putea să nu mai vedem deloc, întrucât, „sprijinind” cultura, primăria a dat amenzi usturătoare instituțiilor de spectacole – care „îndrăznesc” să-și anunțe astfel producțiile – cu motivația că „murdăresc orașul”).